

હમ્દ,

હમ્દ—હથ્થરસ્તુતિ.

સના—સ્તુતિ (નખીતી.)

પરત—નીચે.

નાચીજ—અણુ.

જાત—જાત.

રીફ—વખાણુ

લંદ—ઉંચું

મેલ—પૂર્ણ

રત—કુદરત, તાકત

તેજમ—બવરથા

જાલુમ—જેના પર જુલ્મ કરવામાં
આવે હોય તે

ઈદ—ફરયાદ

રીફ—અંધારું (વિ.)

તેકામ—વેર લેવું

તી—મજબુત, બળવાન

તાકતવર—તાકતવાળો

પાક—પવિત્ર

ખેઝખ—ખોડ વગરનું

ખાન્દાન—ખાનદાન

વાકેશ—જાણુકાર

ખદખામાથ્યો—ખરાખ કામો

ખદફીરદાર—ખરાખકામ કરનાર

આમાલ—કર્મ, કામ

મુન્સીફ—સખજજ

ફેસલા—નિવેડો

યકસાં—મળતું, સમાન

નસલ—વંશ

તગૈયુર—હેરફેર, ફેરફાર

તખ્દીલી—ફેરફાર

શૈ'ર—કવિતા

નીજમ—બવરથા, તંત્ર

ખયાન—ખયાન વર્ણન

ઘલાફી—ખુદા, કષ્ટર

મુલકે અરખ,

ગુનુખ—દક્ષિણ
મગરેખ—પશ્ચિમ
વાકે—આવેલું
બહીરઓ દલગુમ—નાતો સમુદ્ર
મશકિક - પૂર્વ
બહીરેશરીમ—છરાગનો અખાત
બહરે હીંદ—હીંદી મહાસાગર
શેમાલ—ઉત્તર
સાહીલ—કિનારો
તદરીખન—લગભગ
અન્દરની—અંદરનો
આખોલવા—આખોલવા
ચંદમકામાત—કેટલીક જગ્યાઓ
પૈદાવાર—પેદાવાર
બાશીદે—રહેવાશી
સામ—સેમેટીક
પૈરવ—અનુયાયી
જીજીરાનુમા—દીપકદપ
વસી—વિશાળ
તુલ—લ'બાઈ
અરઝ—પહોળાઈ
સુરખઅ મીલ—ચોરસ માઇલ

આબાદી—વસ્તી
બોહિનાક—મયંકર
મુંગે—મુંગા
બા'મુલમંડખ—ગૈટ ઓફ ટીઅર્સ
આખનાઅ—સામુદ્રધુની
તખસુરત—કુદરતી રૂપ
સતહેમુરતફે—ચઢાવવાળી કે ઉંચી
સપાટી
દલવાન—દાળ પકતું નીચે નમતું
દુરરા—એક જાતનું રંગ છે
સરસજી—લીલોતરી
મુદ્દસમુકામાત—પવિત્ર જગ્યાઓ
મોસમેગરમા—ગ્રીષ્મ રૂપ
કયામગાહ—રહેવાની જગ્યા
વીલાદત—જન્મ
બાઇસ—સખખ, કારણુ
આં હજરત—હ. મોહમ્મદ પૈગમ્બર
(સ.) સાહેબનું માનાર્થ નામ
મખર—કપર
વકઅત—ઇજ્જત
જ'ગેઅજીમ—મહાયુદ્ધ
દીવાની—દીવાની (અત્તાલત)
સીપુર્દ—સોંપણી
ફાજદારી—ફાજદારી

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક 10298 વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ઊડુની.ગા.પ્ડ

વિષય મ : ૮૪૬ : ૬૬૫૮ : ૨૫

ધપ્તયારોત—હકો
 આતહત—તીચેના
 તા'લોમ ચાણે—મણેશે
 અમલી નમા—કાર્યાભિષણ
 જાતન—પહેરવું
 ધનકીલાખ—કાંતી
 વારતા—વસીશે
 મકખુજાત—કખખમા હોય તે
 મજહબી—ધાર્મિક
 અહકામ—હુકમો
 ગેરમુસ્લીમ મુમલમાન નહિ તે
 ફાએજ—પહોંચવું
 બરખીલાફ—વિરુદ્ધ
 અંજમ—છેવટ
 ઉલુમે ધરનામ—ધરનામી વિદ્યા
 અરસા—મુદત
 દોગર—ખોળ
 ધમતેદાન મદ્રેસા—પ્રાથમિક શાળા
 મુખતલિક—જુદી જુદી જાતના

બનજર—રેતાગજમીન
 હજરત—હજરત
 બુબુર્ગ—મહાન
 એબાદત—પ્રાર્થના
 સહન—ચોક
 મુકઅમ—ચોરસ
 અન્દરતી—અંદરના
 હુજરા—કોટડી
 સન્ગેમરમર—આરસ
 શુલકાર્યા—ભરતકામ
 કન્દહ—કોતરકામ
 તલાઇ—સોનેરી
 સદરમુકામ—મુખ્ય જગ્યા
 નસખ—સ્થાપન
 કુતુર—ડાયમીટર
 બાલીસ્ત—વેંત
 દરાજ—ત્રાંખું
 ચાદગાર—ચાદગાર

નજીમ,

મકેકા.

સુખા—સુખો

સાખીતકદમ--ફદ

તાક—વાટ .

અગ્યાર—પારકા

જ્ઞાદામ—પ્રકૃત

ઇતેહાદ—સંપ

ખારખાના—દુસ્મનાવટ કરતી

ગુલ ખીલાના—ઘુતકાદવું

કદકર—ઇન્જત, કદર, યુજ

લાજમ—ફરજ

જમાનેહાલ—વર્તમાનકાળ

સનઅત—કારીગીરી

મુતહીદ—સંપીલા

ખાખે ગફલત—પ્રમાદનિદ્રા

બેદાર—જાગૃત

ઇસ્કીમ ઇસ્લાહી—સુધારાની યોજના

બહાના—પહાનું, જોશ,

ઇમતેહાન—પરિક્ષા

જાજ—ફરજઆત,

ઇસ્તીબદાદ—સખ્તાઈ

મુસ્તઅદ—તૈયાર

સફઅદરતી—પૃથ્વીપટ

સૈયાદ—શિકારી

બેતાબ—બ્યાકુળ

આબોદાના—દાણાપાણી

હૃં મોહમ્મદ.

કબીલા—કબીલો, કુળ

કુરૈશ—એક ઉમ્મ કબીલાનું નામ છે

બનીહાશમ—કબીલાનું નામ છે.

ગરીબ—ખાનદાન

દોસમ્મા—સોમ

રબીઉલઅવ્વલ—અહિતાનું નામ છે

વાલેદા—માતા

મુવાશીક—પ્રમાણે

બીબી હલીમા—નામ છે

સીપુર્દ—સોંપણ

રેગ્નઇમાઇ—દુધબાઈ

પરવરીશ—મોખણ

પૈદાઇશ—જ. મ

ઇન્તેકાલ—મરણ

વફાત—મરણ

ફન્થિએસર—મરણ

ઇખલાસ—પવિત્રતા

અગીન—ભરોસાપાત્ર

બીબી ખદીજા—હજરત પેગમ્બર

(સ.) ના પત્નિ (ર.) નું નામ.

ખાતુન—ખાતુ
 તેજરત—વેપાર
 અમાનત—અમાનત
 શોહરા—નામના
 અંજમ દેના—પુરું કરવું
 ફરોખત—વેચાણ
 બેબાક—નિહર
 વહમેશુમાન—ખ્યાલ
 ખુશમોઆમેલા—સારી વર્તણૂક
 અસર—અસર
 નીકાહ—લગ્ન
 મશ્વરહ—સલાહ
 કબતેદા—શરઆત
 અલખત—મેશ્વકે
 જહીદ—નવું
 તાઅમીર—બનાવવું
 હમારત—ધર
 તન્હા—એકલો
 મજબૂત—માન.
 કરીબ—પાસે
 ખુખાર—ખુખાર
 હક—સત્ય
 ફેસલા—ફેસલો
 કબુલ કરના—કબુલ કરવું

બે કબત્યાર—આપો આપ
 વાકેઆ—બનાવ
 ગુના—વખત
 તરકીબ—રીત
 ખુનરેજ—ખુનરેજ
 સિન રશીદા—ઝરડો
 ગોશા—ખુણે
 તનહાઇ—એકાંત
 ફાસલા—છેટાપણું
 ગાર—ગુફા
 મશગુલ રેહના—કામમાં રહેવું
 શીરીશતા—શીરીસ્તો
 તાલીમ—શિક્ષણ
 કલામ—વાત
 ખુતપરસ્તી—મૂર્તિપૂજા
 આદી—ટેવાયેલાં
 દઅવત—આમંત્રણ
 પૈગામ—સંદેશો
 તવબ્બોહ—ધ્યાન
 કમસિન—નાની ઉમરના
 નવઉત્ર—નાની ઉમરના
 ખુલ્લમ ખુલ્લા—ગહેરમાં
 વઅજ—માણસ (બોધ દાપક)
 ખુલાસા—ખુલાસો

રોજ—અપવાસ

ફો સદી—સેંકડે

સાલાના—વાર્ષિક

અરાએ—વારતે

તૈશ—કોવ

તર્કે મવાલાત.

તાંગ—હેરાન થઇ જવું

અમલ દર આમદ—અમલ કરવો

મવાલાતી—સહકારી

અખીસીન્યા—આખીસીનીયા

વફદ—ડેપુટેશન, પ્રતિનિધિમંડળ

દરખાસ્ત—દરખાસ્ત

રદ કરના—રદ કરવું

નતીજ—છેવટ, પરિણામ

તાઅદાદ—સંખ્યા

ના હત્તેશકી—કુસંપ

જડ પકડના—જડ ધાલવી

ખુસો—મર્તિઓ

હલાકત—મરણ

ખીલાફે ઉમીદ—ધાર્યા કરતાં ઉલટું

ફર્ક—ફરક

કાંપના—ધ્રુજવું

મુંહકે બલ—ઉધે માથે

બરદારત—સહન

મજબુત—મજબુત

ખોશજદહ—ખીધેલ

જાદુગર—જાદુગર

મજતુન—ગારો

મસાએબ—તકલીફો

હજ—જાત્રા

મોકા—વખત, પ્રસંગ

મોસમે હજ—જાત્રાનો વખત

તર્ક કરના—છોટી દેવું

યકે બા દીગરે—એક પછી એક

ખાહીશ—મરજી

કસરતે તા'દાદ—મોટી સંખ્યા

ખા બ રૈકાબ—મુસાફરી માટે તૈયાર

બદનીયતી—ખુરી દાનત

બખરીયતે તમામ—સહી સલામતીથી

શાદાર—બબ્બ

ઈસ્તીકયાલ—સ્વાગત

ઐયુબ—નામ છે

અન્સારી—હજરત પેગંબર (સ.) ને

મદદ કરનારા મદીનાના લોક

મદીના

જરખેજ—જળદ્રુપ
 દાશ્તકારી—ખેતીવાડી કરવી તે
 ખલોક—વિવેકી
 બહરી તેજરત—દરયાઇ વેપાર
 ખતરાહ—ખીક
 હુમલા—હુમલો
 તગરૂઆકાર—ખતુભરી
 દામન—કુડતાનો છેડો
 હરદો ફરીક—ખન્ને પક્ષ
 મોહાસેરા—ઘેરો
 નાકામ—નિષ્ફળ
 રીક્તાદાર—સગાં વડાલાં
 જીમ્મેદાર—જવાબદાર
 શરાએત—શરતો
 સુલહ—સુલેહ
 ડરમાન—હુકમ
 ખમુજીખ—તે પ્રમાણે
 અહદ—સંધીપત્ર
 ખીલાફે મોઆહદ—ડરાર વિરુદ્ધ
 મુમહમ—રોકવું
 પાક કરદીયા—પવિત્ર કથું

એલાદા—ઇલાકો
 મુતી—તાબેદાર
 સાલાની ખીરાજ—વાર્ષિક ખંડણી
 કયાએલ—કબીલાઓ
 નસીહત—શીખ મણુ
 કાએમ મકામ—તે બદલે આતાર
 રહલત—મરી જવું તે
 નાલાં—રડતો
 આલમે હુ—સુનસાન
 ફાસુંગર—જાદુગર
 એએજીજ—વિસ્મય પમાડે એવું
 હૈફ—અશ્વસાસ
 રહબર—આગેવાન
 શક્ષીક—મહેરમાન
 ખુશખુ—સારી ટેવ
 એતાખ—એએન
 પીર—ડોસો
 ખમીદા—વાંકો વળેલો
 અખર—ભવાં
 સરવ—ઝાડવું નામ છે
 કુમરી—પક્ષીવું નામ છે.
 (ચંડોળ, લાવરી)
 સીમત—તરફ
 રલક—આગ્રજ

સંગ—પથર

જોર—શુભ

આઈના—આરસી

બર ૩—સામે

હકતલખ—સાચી વાત કહેનાર

હકજી—સત્યશોધક

દાર—સુગી

તાલીબ—માંગનાર, ચાચક

રાહજત—લુટારો

કજળક—ડાકુ, ધાડપોડું

અકીલ—કવીરું ઉપનામ છે.

કલખ—દીલ, હૃદય

પહેલુ—ખાણુ

મુસલમાનોંકા પહેલા ખલીફા

તહરીક—ફીલચાલ, પ્રવૃત્તિ

મુતદ્દિકા—મળીને

તાજીર—વેપારી

ઉમરસીદાં—અનુભવી વયે પહોંચેલ

મુતાબીક—પ્રમાણે

ખાલીદ ખીન વલીદ—નામ છે

ધરાદ—મેસેપોટેમ્યા

અજનાદૈન—જગ્યાનું નામ છે.

આમ—સીરીયા

મુકાબલા—ત્રામે ચર્ચુ

ખાખલ—ખેખીલોન

મદાયન—શહેરનું નામ છે

(પાર્સીઓના વખતમાં પાટનગર હતું)

હમ્સ—શહેરનું નામ છે

દેસારીયા—શહેરનું નામ છે

ઉમર ખીન આસ—નામ

મીસર—મીસર

વજીરા—પગાર

અહદ—વખત

મશવરા—સમાહ

અમીર મોમેનીન—મુસલમાનોના

સરદાર

ખેતાબ—ટાઇટલ, ઇલકામા

રાએજ—ચાલુ

પેશ—આગળ

મુનતખખ—ચુટાંચલો

અબ્દુર રહમાન ખીન ઝોશ—નામ છે

તામદ—ટેકો

ઉત્માન—નામ છે

અફઘાન—નામ છે

નકલે—કોપીઓ

ખેએતેહલી—હૃદયી વધારે

ખગાવત—ખળવો

તસદલી—દીલાસો

પુરફરેખ—ધોકાથી બરેલો, કપરી
ચાલોં—ધોકો, કપટ, જાળ
બાગી—જાળવાખોર
મશકુક—શક ઉત્પન્ન કરનાર, શંકા-

શીલ એવું

હમસાયા—પાડોશી

કાંદના...ઓળંગવું

શહીદ—પ્રાણ હુતી આપનાર

મસલામી મમાલીક—મસલામી દેશે.

બજુજ—સીવાય

ફરજંદ—છોકરો (સંતાન)

ફરો—હોલવવું

ફુરસત—અવકાસ

સાજીશ—તરકટ, ટાવતું

મળનમુલજીમ—હજરત અલીનો

ખુની

ફરો—શહેરનું નામ છે

મમામ હસન—હ. અલી (ર.) ના

મોટા દીકરાનું નામ

ખેંચત—વફાદારીના સોગન

તરીક—ભાગલા

ખની ઉમૈયા—ખાન દાનનું નામ છે

અકયા ખીન નાફી—નામ છે

ફેરવા—શહેરનું નામ છે

આખાદ કરના—આખાદકરવું

મોહલીખ—નામ છે

જેરીન—નીચેનો ભાગ

વાદી—ખીલ

કામીલ તોર પર—પુરેપુરી રીતે

બહરી ખેડા— નોકા સૈન્ય

બહીરએ રૂમ—

મુગીરા ખીન શોખા—નામ છે.

મજદ—નામ છે

વલીઅહદ—વારસ

શખસી હોકુમત—એકહથુરાજ

ખુન્યાદ રખના—પાયો નાખતો

ખનશીન—વારસ

હસરત મોહાની

લુલ્ક—મહેરખાની, દયા

મલતેજ—માંગણી

શરમીન્દા—ઝાજવું

આરઝુ—મજા

મસલક—ધર્મ

હરામ—હરામ

તદખીર યુક્તિ

આશના—ઓળખાણ

જાદા—જુલમ

મરજી—ખુશી

શોક—ખંત

વદા—વદાદારી

વાક્યો કરખલા.

વાક્યા—અનાવ

કરખલા—જગ્યાનું નામ છે

તપ્ત—ગાદી

તસલીમ કરના—કબુલ કરવું

ધમામ હુસૈન—હ. અલી ર. ના ખીજા

પુત્રનું નામ છે

અબ્દુલ્લા ખીજા જુએર—નામ છે

સદાએ એહલેગજ—વાધો

જમહુરી એસુલ—પ્રજાકીય સીદ્દાંત

બેળરી—અસંતોષ

મજહાર—ગહેર

દારત—આમંત્રણ

રૂકા—પત્ર

તૈશરીફ લાના—વધારવું

તહકીકાત—શોધખોળ, તપાસ

તસલીમ—નામ છે

હકીકત—અનાવ, ખરી વાત

મુતેલા—ખખર

અહલો અયાલ—આલખ્યાંઓ

ખુદાગ—નોકરો

કાફલા—કાફલો સંઘ

મુખત જયલ—નામ છે

જરરાર ફાજ—ખહાદુર હરાર

ઓમરા—અમીરો

દર આએ કુરાત—યુફરીસ

હેરા—પરાવ

ખેમા—તાંબુ

ખીલાફ—વિરુદ્ધ

મહસુર—ઘેરો

શમર—જનરલનું નામ છે

જમ—ખાલો

જૈનુલ આબેદીન—નામ છે (ધમામ

કતરા—વીધું. (હુસૈનના દીકરાનું)

બેકસી' બેઅસી—લાચારી

મસલા—સવાલ, પ્રશ્ન

જખરદરત—મજબુત

વાકત—વાકત

તપ્તનથી—રાજ્યાભિષેક

અતાલીક—સુપરીન્ટેન્ડન્ટ

મરવાન ખીજા હકમ—નામ છે.

હુકમરાન—રાજ્યકર્તા

અબ્દુલ મલીક—નામ છે.

વાહેદ—એકલો

હજમજ બીન યુસુફ—નામ છે

અદના હર્મ—નીચ કોટી પદવી

આ'લા મરતબા—મોટી પદવી

ખુનરેજી—ખુનરેજી

ઈજહારે હુકમ

ખતહા—પ્રાંત છે

અહકામ—શરમાન

ખુતબા—વ્યાખ્યાન

હરીમ—મદીના

ઇમામ—આગેવાન

પાયએ મીઝમર—મીઝમરનો પાયો

અમીરલ હસલામ—હસલામનો

(અમીર) સરદાર

પૈગામ—સંદેશો

દરઅતન—એકાએક

મજમા—ટોળી, સભા

હુજમર—હાજર રહેલા લોકો

ખદર—છોકરો

લેઆમ—નીચ

ફૈસર—સીઝર

કસરા—ઠરાનના બાદ શાહોનો ખેતબ

સુખત—દસ્તુર

આમ—આમ, સામાન્ય

મોતવારીસ—વારસામાં

કુફદાર—નાસ્તિકો

મજલીસે શુરા—સલાહમંડળ

પાર્લામેન્ટ

નીગમ—વ્યવસ્થા

કતએ નજર—એકબીજા મેલતાં

ખોલકાએ ખની ઉમૈયા.

ખુલકા—ખલીફાઓ

ખની ઉમૈયા—ખાનદાનનું નામ છે

વલીદ—ખલીફાનું નામ છે

આલીશાન—મઝમ

મોહમ્મદ ખીન કાસીમ—નામ છે

સુલૈમાન—નામ છે

મુસલ્લેમી—નામ છે

મોહાસેરા—ઘેરો

દેમીસ્ક—દીમાસ્કસ

કુસ્તનતુન્યા—કોન્સ્ટેન્ટીનોપલ

આદલ—ન્યાયી

મુન્સીફ—જજ

ચલ ખસા—મરણ પામ્યો

સાજીશ—કવતરૂ

મકતુહ—હારેલી કેમ
ખાકનાએ—સયોગિભૂમિ
મરવાનુલ હમાર—નામ છે
બરખીલાઈ—રીફ, ઉદ્દત્ત
અખ્યાસી—ખાનદાનતું નામ છે
શીકરત—હાર
બુન્યાદ—પાયો

લતીફા.

ખાનખાન—નામ છે
ખાજી—ખેલ
મીઆઇમ—અમે આવીએ છીએ

ખુલફાએ અખ્યાસીયા.

ઉરજ—ચઢતી, ઉદય
સફફાહ—નામ છે
અખુમુસલોમ—નામ છે
દારેલ ખીલાફત—ખલીફાની રાજ-
ધાની
મુતહેદા—મળીને
મનસુર—નામ છે
બમદાદ—શહેરતું નામ છે

મુસ—નામ છે
ખેરાજ—ખંડણી
બહરી ફાતુહાત—દરીઆઇ જતો
હાદી—નામ છે
હારનલરશીદ—નામ છે
આજીજ—સાચાર, ચાકેલ
બુબૈદા—હારનની રાણીતું નામ છે
કીલત—કમી, અછત
મામુતુર્શીદ—હારનનો પુત્ર
ઓલમા—વિદ્વાને
ઉકલીયુદસ—યુકલીડસ
આરતીન—ખાં
મુનકશ—મરેહું
પૈમાઇશ—માપ
મેઅતસીમ—નામ છે
સરહદ—સરહદ
ઉમુરીયા—જગવાતું નામ છે
દોહાઇ—આણું
અબલક—કાબરું
યલગાર—ડબલ માર્ગ
વાસીક—નામ છે
મેતવકીલ—નામ છે
મુસતાસીમ—નામ છે
હલાખાન—નામ છે

કુતુબખાના—લાયબેરી

વતન.

અમ્રમત મોટાઈ

જનત—શયુગાર

લબ્રેજ—બરેલું

મઅરેફત—રમાતમાને ઓળખવું તે

રિવાયત—કથન

ધજત—માન

રફઅત—મરતમો

ધજરા—ચાલુ

રહમત—દયા

આશકાર—જાહેર

ગાહ—ક્રોધ વખત, જગ્યા

વેકાર—માન

હોવયદા—જાહેર

હઝી—ગમગીન, ઉદાસ

ફીજ—મેદાન

અહદે તીફલી—ખાળપણનો વખત

કેફીયત—હાલત

ખફી—અમરત

આફોયત—આરામ

ફળ—મરણ

અહ્યાબ—મિત્રો

અફરયા—સગાં વહાલાં

આલુદા—ખરડાએલ

તનફકુર—ધીકાર

પુરખહાર—વસંત

સુખડઆર—પરમાતના જેવું

મસકન—રહેવાની જગ્યા

કાશાના—વર

વતન—માતૃભૂમિ

કમતરીન—સઉથી નાનો

મુશશીક—મહેરબાન

સર ખુલંદ—આખરદાર

એવાન—મહેલ

કસરહા—મહેલો

આલો—મળ્ય

નીમે અરગવાની—લાલરંગનો પ્યાલો

સહ્યાએ પુર્તગાલ—પોર્ટુગલનો દારૂ

વીરાન—ઉજ્જડ

દસ્ત—રેતીનું મેદાન

ગુરખત—મુમાફરી

શયદા—આશીક

રવ —યોગ્ય

ખુશતુમા—શોભીતું

વસીતર—ધણીજ વિજ્ઞાન

દીલચરપ—આનંદ પમાડે એવું

એમુદ—એ કાયદા, નકામું

તરજીહ—વધારવું તે

આફત—સંકટ

અમાન—સલામતી

મેવરરીખ—છનિહાસકાર

તનહજીબ—સુધારો

કાન—ખાણુ

ખોલકાએ મીસર વ રચકી.

અલ મુસતવસર—નામ છે

અલ હાફેમ—નામ છે

અલ મુસ્તકહી—નામ છે

વાશીક—નામ છે

મોહંમદ મોતવકનીસ—નામ છે

મોહાફીજ—બચાવનાર, રક્ષક

ખાદીમ—નોકર, સેવક

વહીદુદ્દોન મોહ મદ સાદીસ—ખાજી

ખલીફા મોહમદ છૂટાનું—નામ છે

નાઝરબંદ—નજર કેદ

હીંદુસ્તાનમે તહરીક ખીજાફત

એચેની—અસતોષ

વજહે મુસદ્દેમા—સર્વમાન્ય

ઠારણુ

ચાલખાજી—ધોકો દેવો તે

ખાતેમા—સમાપ્તી, અંત

છખત્યારાત—સત્તાએ

હોકુક—હકો

દસ્ત બરદાર—ઊઠી દેવું તે

જેરેસાયા—કાચ નીચે

આલે એસમાન—એસમાનની

ઓલાદ

મજહબી—ધાર્મિક

મોદાખેલત—વચ્ચે માથું મારવું

તે, દખલ

બરદારત—ઉડાવવું તે

હુકામ—હાકેમો, સત્તાવાળાએ

મોવાઇદ—વચનો

હલીફા—મિત્રો

સરીહ હરકત—ખુલ્લી ચાલ

મુતઝરરીક—પવિત્ર

જમારત ગાહ—જમાની જગ્યા

એ'લાગઆમ—જહેરનામું

મલેક—રાજા

માઅન્જમ—મોઠા

મામુન—સલામત

ગઝોરીન—ગઝાળુઓ

દરખાસ્ત—અરજી

મહરૂમ—રહીત, વિનાતું

વઝીરેઆઝમ—વડો પ્રધાન

મોસુફ—મજકુર

દારૂલ અવામ—હાઉસ ઓફ કોમન્સ
આમની સભા

તકરીર—બાધણુ

મજકુરએ બાલા—ઉપર જણાવેલું

ગેરમશરૂત—ખીનશરતી

રવેશ—વલણુ

સેયાસી—રાજદારી

શોઅબદાબાજ—હાથચાલાકી

કરનાર

દવરાને જંગ—લડાઇ વખતે

ઓસુલ—સિદ્ધાંત

મહફૂઝ—સલામત

મરકજી—કેન્દ્રસ્થ

સાખે—આમ, શાખા

જલઅ—જલ્લો, પ્રાંત

જનસ—જાત

મોઆહેદા—કાલકરાર

જેદારત—ધિકાર

એકતેદાર—સત્તા

મશકુક—શંકામરેહું

ઉદ્દુ જખાન.

શીરી—મીઠી

આનખાન—બપકો

ખતન—શહેરનું નામ છે

રસવાદયાં—બદનામીઓ

આલમ—દુનીયા

મહવ—તદ્દલીન

સદ—૧૦૦

હરતી—અસ્તીત્વ

ઓરજી—ચદતી

મદાર—આધાર

ખોર્યાનશીની—વાનગ્રસ્ત થકું તે

ગીરાં—ભારી

કોશાં—મહેનત કરતું

મસાવાત.

ગરસાની—કબીલાનું નામ છે

તાજદાર—રાજા

જખલા ખીન અયહમ—રખાવું

નામ છે

દહકાની—મામડીચો
 ગુસ્તાખી—ખેઝ ખી
 અદાલત—કોર્ટ
 દરફત—પુછપરછ
 કોસુર—બુલ
 અદના—નાના પ્રકારની
 બરદાસ્ત—સહન કરવું તે
 હેરત—તાબુખી
 મોહલત—વખત, મુદત

નજમ.

તિશના—તરરમા, તંપાતુર
 જવર—જુલમ
 બરજ—જગ્યાપર સલામત
 સલામત—સલામત
 કાજખ—જુદું બોલનાર
 તમ્મા—લાલચુ
 હરીસ—ઝાલચુ
 બાશ્યાબરદાર—નોકર
 સદાકત—સચતા
 તકલુમ—વાતચીત
 કુદરત—સત્તા
 રસવા—હલકું

બજમ—સભા (ખુશીની)
 વકઅત—માન
 અબાર—પારકા
 રાસ્ત—સાચ
 શીતના—તોફાન
 ખાહીશ મરજી
 મખશી—છાની
 મુસત્તર—છાતું
 ગાએત—છેવટ
 પૈશ્વ—આગળ
 મુતજલજલ—ડગુમગુ
 તરવીજ—રીવાજ કરવો
 મતતકશ્વ—આભારી
 પુંખા—રૂ
 ચોખી—ઘાકડાતું

જાલીમકે સામને જુરઅત.

જુરઅત—ડીંમત
 ખતરા—ખે.શ, ડર
 મુજરીમ—ગુનેગાર
 રપોશ્વ—સંવાધ જનાર
 મનદરમ—મથાવેલું
 બેલ—નીચે

ગુફતગુ—વાતચીત

સઅદ ઇબને જુબેર—માણસનું
નામ છે

શકી ઇબન કુસૈર—નામ છે

વાકેફ—ગણુકાર

વાકરીયત—ગણુ

રાઝ—ભેદ

ઝમરજંદ—એકજાતનો કીંમતી

જવાહીર છે

પાકુત—પાકુત

ક્યામત—ઇન્સાફનો દિવસ (પ્રલ-
યકાળ પછી)

મેલાસર્ત—શરત વિના

હીદમ—નરમાઇ

ડીખવાર—ડીખવા તરફ મહેાં

કરનાર

માબુદ—અદલાહ

ખોફ તારી હોના—ખીલું

ખુસ્કહોના—સુકાઇ જવું

ઇન્સાફ.

ખંતી—ખાચો નાખનાર

ખાદ—જમાઇ

મોઆવેઝા—અદલો

મકતુલ—મરાયલો

દોચંદ—અમણું

કલેનાહક—નિર્દોષ વધ

મુજમએઆમ—ઝહેર જલસો

મોહઝીબ—સુધરેલી

દામીયત—રાષ્ટ્રિય પ્રેરણા

લતીફ.

લતીફા—રમુછ વાત

દવરાન—જમાનો, વખત

ધર ધર ચરખો.

ધર ધર—ચરખાનો અવાજ

રૂખ—ચહેરો

જવહર—ખુબી

કમખી—થોડું જોનારો

ગરદીશ્વ—આંટો, પલટો

અર્ખ—આકાશ

જુગરખરતા—જખમી જુગર

હમદમ—સાથી

ખુસ્તર—શ્રેષ્ઠ

રાએજ—૩૬

ઝીનત—હુંદરતા

હુરરીયત—સ્વતંત્રતા

તકલા—

ગુજરાતકી સનઅત.

સનઅત—કારીગરી

વાકેઆત—ખનાનો

ખોસુસાયત—ખાસીયત

ઇસલાહ—સુધારો

નાઆશના—અગ્નિ

એશકીમત—કીમતી

નાદીરઅશયા—અછતવરતુઓ

સંગતરાશી—પથર કાપવાનું કામ

ઝરદોઝી—જરીનું ભરતકામ

કારચોખ્ખ—કારચોખ્ખનું કામ

ચીનીકા કામ—ચીનીનું કામ

સદલ—સુખડ

જરઅજત—કીનખાખ

કીમખાખ—કીમખાખ

મખમલ—મખમલ

એલાપચા—મશ્વરાઈ

ચીકન—ચીકન

ચીરા—પાધડી

ફરોખત—વેચાણ

નેકામત—ઉત્તમતા

સંગપકાન—એકગતનો પથર છે

બરઆમદ—નીકાસ

રે જા—રોજો

અસ્તરકારી—પહારટર

આઇનએહેરીયત—અચાની આરસી

સનઅતો હીન્દત—કારીગીરી

કાયમકીયા—ચાલુ કર્યું

હુનરમંદ—હુનરમંદ

તખ્તજાવા—તખ્ત જે પર જવા

હીરો જડેલ હોય તે

પરદલા—ખાન

નજર—મેટ

કીદલએમોઅદલા—કીદલીનો શાહજ

હાનો કીદલો

શાખ્યાના—મંડપ

તલાઈ—સોનેરી

તુકરઈ—રૂપેરી

સેતુન—થંભ

નકશો નિગારં—કોતર કે ચિત્રકામ

બારગાહેમખમલી—મખમલનું તંબુ

કલાલતુન—લાકડી કસમ

જોજોજીનતે હીંદુસ્તાન—હીંદુસ્તાનનો

શયુમાર

ઝંઝંઝં—ચમક

રત્નમ.

સલજીવી—તુમી ખાનદાનનું નામ છે

અલપ અરમવાન—આદશાહનું નામ છે

ચીદા—ચુનંદા

ફાલતુ—નમો

હરાવલ—લશકરનો આગલો ભાગ

ઝેહસાન—પરોપકાર

બાઝપુર્સ—પુલપરછ (જવાબદારીથી)

કંદન—કંદન

સીજદા—માથું જમીનપર ઝુકાવવું તે

ઝારઝાર—ખૂબ

રોના—રહસ્ય

તાબ—જેર, સહનશક્તિ

મલામત—ઠપકો

ઝરેફદયા—છુટકારા માટેની રકમ

પુરતકદ્દુદ્—હાંઠાકવાળું

ખીમા—તંબુ

ફેરી કામ—

ખીલઅત—અખશીશ

તાઝીમ બજલાના—આદર સત્કાર

કરવો

એક દસ્તા ફોજ—લશ્ચકરની એક

ટુકડી

નાશુકચુખર—નગુણ, અકૃતરૂ

તામે—લાલચી

મક્કાર—દગો દેનાર, હોંગી

મુન્તજર—રાહ જોતું

મુલકી ગીત.

બુલ્લબુલે—બુલ્લબુલો

ગુલીસતાં—બગીચો

ગુરબત—મુસાફરી

હમસાયો—પાડોશીઓ

સંતરી—સંતરી

પાસખાં—સંતરી

રશકેજનાં—સ્વર્ગને ય ભુલારી દે

ઝેતું

આબ—પાણી

રફ—નદી

કારવાં—કાફલો

દોરે જમાં—જમાનાનું ચક્ર

મહરમ—સાથી

દઈ નેહાં—ગુણ દુઃખ

હુન્વાકી હસલામી આળાદી.

મજક—સ્વભાવ, વલણ

મુતઅરસીય—દ્રેષીલું

મજડકાઅંગીઝ—હસવા જેવું

મુસન્નેદીન—પ્રંથ કતાઓ

મુખાલેગા—અતિશયોક્તિ

મોહકકીક—સંશોધન કરનાર

તકસીલવાર—લંબાણુથી

ખરેરઆઝમ—ખંડ

જાઝાએર—ટાપુઓ

હીંદ.

અઝમત—મોટાઇ

ગુમાન—ધારણા, વિચાર

રૈઝ—શાયદો

કુદરત—કુદરત

રવાંન—વહેતું

જખી—પીથાની

નુર—રેશમી

કુરન—ખુબસુરતી

અઝલ—અદિકાળ

ઝોન—કંચાઇ, ચઢતી

ઇન્ન—માન

શાંન—શાંનશેઠકત

પુરશીદ—સુરજ

પુરઝયા—પ્રકાશિત

ઓસુલે તરકે મોવાલાત.

ઓસુલ—સીધ્ધ તો

તર્ક—અલિખતર

મોવાલાત—સહકાર

હીજાઝત—સંભાળ

ખોસુસન—ખાસ કરીને

ધરતેમાલ—વપરાસ

કાદીર—શક્તિવાન

કતરએખુન—લોહીનું ટીપું

રહનુમા—આજેવાનો

એજાજી—આનરેરી

તોલખા—વિધાર્થાઓ

ઇમદાદ—મદદ

મુલાઝેમત—નોઝરી

ખરીદા કરોખત—વેચાણ અને ખરીદી

પ્રમાનદારી.

સરદરોશી.

અથુ ઓખેદા—નામ છે
 ઇતેદાકન—સંજોગે
 વોસુલ કરના—મેળવવું
 તારેત—ચાહુહીઓતું ક્રામીક પુસ્તક
 મન્જલ—માર્ગમલ
 દુઆ—પ્રાર્થના
 અલદાઝ—શબ્દો
 મોતમદદીન—સુધરેલી
 મીસાલ—દાખલા તરીકે
 કાશ્વ—કેવું સાઈ !
 રેઆયા—પ્રજા
 સીલ—મસાલો છુંદવાનો પત્થર
 દોલ હાથમે લેના—મિત્ર બનાવવો
 મખરાજત—અર્થ
 જુવા—જુગાર

મુસલમાનોંકો મહાફર દુઆ

તારીફ—સ્તુતિ
 બદલા—બદલો
 ઇનઆમ—ઈનામ
 મજબ—કાપ

સરદરોશી—અહ ફરી
 તમના—મરજા
 કાતીલ—કતલ કરનારો
 બાજુ—બાહુ
 રહરવ—મુસાફર
 લીઝત—મજા
 સેહરા—જાંમલ
 નવરદી—ફરવું તે
 મન્જલ—માર્ગ, પંથ, રેલ્વેન
 મકતલ—કતલ કરવાની જગ્યા
 મીદલત—કોમ
 નીસાર—કુરબાન
 મહરીલ—સમા
 વલવલા—મેશ
 અરમાન—ઈચ્છા
 હસરત—ઈચ્છા
 ખીસમીલ—તળપતું, જખમી

દુશમનસો મારતાવ.

જરતાવ—વર્તણૂક
 તશરીફ લે જાના—જવું

કળગન કરના—કમળે કરવું

સીયાસી જ્ઞેલ.

પંડન—પંડન

પ્રજમ—સમા

જહાં—પૃથ્વી

મુશીદ—શાયદાકારક

મંઝલે—માર્ગો

અશર—ઇનસાન, મનુષ્ય

રોનકશીખ—ખુબસુરતી વધારતાર

મેલ—મિત્રતા

મીર—કવિનો તખલ્લુસ છે

કોચએયાર—મિત્રનગરી

દઅવતે અમલ.

લગાવ—લગાવ

ખાતીલ—નકામો

મુદદર—કીસમત

ઝરરા—ત્રાયુખલું

ફલક—આકાશ

મહ—(ચાંદ) ચંદ્ર

મહર—(સુરજ) સૂર્ય

માંદ—શીકું

જગમગાવ—ચમકાડ

ખેરખી—ખેરકારી

અકલીમ—દેશ

ઇજજત—આમરૂ

લાલાઝીર—લાલ

ગિસાત—પાથરણું, સપાગી

દક્તરીઇકદેદાર—દરની સપા.

ગર્ક—કુખલું તે

ખેરસર ડીરપોલાની સાહેબ
સીંધી.

ફરજંદ—ઝોકરો, આગક

રહાઈ—છુટકારો

નજમ—કવિતા

અબ્દુલવોદુદ—કવિનું નામ છે

ખરેલી—ખરેડેલીનો રહેવાશી

રયાસત—રાજ્યઠારી

શીદા—કુરખાન

એહસાંસ—લાગણી

ખુદતગી—ઉંઘ

ઉદાસ—દીલગીર

હુરરીપત—સ્વતંત્રતા

તઝકયા—શુદ્ધિ

તુકતા—ફૂદો, પોઈટ

શબ—રાત

મેળની—એક ઇટાલીઅન વક્તાનું
નામ છે

સબક—પાઠ

રૂઢગર—

સદદરમક—ગત અચાનકારી

ચુકુલા—

રૂઢાનીયત—આદર્શીકતા

મસઅલો—વિષયો

મામન—શાંતિસ્થાન

મલગ—આશ્રયસ્થાન

અહલે દર્—લાગણીવાળા

દીદા—આંખ

મુંબાર—લોઇ વહેવળાવનારી

રસાના—વાર્તા

સાફીન—રહેવાશી

મસકુન—વસાએલ જગ્યા

ખ વકતે ગુસ્સા નોકરોસે ખરતાવ

ઝેલુલ આપેદીન—નામ છે

બહતમીઝી—અવિવેક

જુરઅત—હીંમત

હીંમત—હીંમત

એહસાન—કિપકાર

શુકુશુઅર—કિપકાર માનનારો

આકા—શેઠ

સોલુક—વર્તણુક

કામેલે ગોર—વિચાર કરના લાપા

ચલ મેરે ચરખે ધુંધું ધર ધર

દંગ—આશ્ચર્યમુગ્ધ

રંગ રક હોળના—શીકો પડી જતું

પાસંગ—લગાર

જંગ—લડાઈ, યુદ્ધ

મુઝમર—છુપાયલા

લોહામાનના—સત્તા કમુલ કરી

કંદા—ખોદાયલું

નગી—કીમતી પથર

બેકસ—લાચાર

મુફ્તીસ—ગરીબ

ફૈજ—શાયદો

દસ્તે સખા—કિદારતા

ઝર—પૈસો

નસખુલએન—હેતુ

મયાં—૬૨ વાત

શપદા—૫૪

તમામ—સમાપ્ત, પુરું

શુદ્ધ—થયું

ધી “અમરસીંહજી” પ્રોન્ટીંગ પ્રેસમાં પઠાણ તુરખાન
અમીરખાન વકીલે છાપ્યું. મીરજાપુર રોડ—અમદાવાદ.
